

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱۲۷۶۶۹

دانشگاه یزد
دانشکده علوم انسانی
گروه جغرافیا

پایان نامه
برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
جغرافیا و برنامه ریزی شهری

موضوع :

شیوه های بهره گیری بهینه از گردشگری در جهت توسعه شهر تاریخی ماسوله
و حفظ میراث فرهنگی آن

استاد راهنما:

دکتر رضا مستوفی الممالکی

اساتید مشاور:

دکتر سعید سعیدا

۱۳۸۸/۹/۱۱
ادعایات مرکز علمی یزد
تعمیرات

دکتر علیرضا زارع شاه آبادی

پژوهش و نگارش:

صغری خانجانی

خرداد ۱۳۸۸

۱۲۷۴۴۹

رساله حاضر تقدیم

به محضر شریف جناب آقای

دکتر سعید سعیدا

به پاس زحمات بی دریغش

تشکر و قدر دانی

خدایا آرامش قلب من،

و اُنس جان من

و استغناء و بی نیازی

مرا به وسیله خودت و نیکان خلقت

قرار بده

در اینجا جا دارد از تمام کسانی که مرا در تهیه و تدوین پایان نامه یاری رساندند تشکر و قدر دانی نمایم. از استاد محترم راهنما، آقای دکتر مستوفی الممالکی و اساتید مشاور، آقایان دکتر سعیدا و دکتر زارع که مسئولانه با من همکاری نمودند تشکر می نمایم. همچنین از اساتید محترم گروه مدیریت و گروه جهانگردی و پرسنل محترم گروه مدیریت، اساتید محترم دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه پیام نور، دانشگاه علمی کاربردی رشت، از مسئولین محترم اداره مسکن و شهرسازی رشت میراث فرهنگی و شهرداری (رشت، ماسوله)، سازمان مدیریت و برنامه ریزی رشت، ادارات و سازمانهای مرتبط همچون جهاد کشاورزی فومن، مرکز بهداشت فومن و غیره تشکر می نمایم. از دوستان بسیار عزیز آقایان دکتر نوربخش، دکتر زبیبی، آقای مهندس دانش، مهندس علی صفری، بویژه از مردم مهربان و خونگرم ماسوله که در تمام مدت تهیه پایان نامه صمیمانه با من همکاری نمودند نهایت سپاس و تشکر خود را ابراز می دارم.

مدیریت تحصیلات تکمیلی

شناسه:
ب/اک/۳

صور تجلسه دفاعیه پایان نامه دانشجوی
دوره کارشناسی ارشد

جلسه دفاعیه پایان نامه تحصیلی ~~آقای~~ خانم: صغری خانجانی دانشجوی کارشناسی ارشد
رشته/گرایش: جغرافیا و برنامه ریزی شهری
به شماره دانشجویی: ۸۵۰۱۹۲۴

تحت عنوان: « شیوه های بهره گیری بهینه از گردشگری در جهت توسعه شهر تاریخی ماسوله
و حفظ میراث فرهنگی آن »

و تعداد واحد: ۶ در تاریخ ۲۵ / ۳ / ۱۳۸۸ با حضور اعضای هیأت داوران (به شرح ذیل) تشکیل گردید.

پس از ارزیابی توسط هیأت داوران، پایان نامه با نمره: به عدد ۱۸/۱۶ به حروف هجده شانزده
و درجه عالی مورد تصویب قرار گرفت.

امضاء

نام و نام خانوادگی

عنوان

آقای دکتر رضا مستوفی الممالکی

استاد / استادان راهنما:

آقای دکتر سعید سعیدا اردکانی

استاد / استادان مشاور:

آقای دکتر علیرضا زارع شاه آبادی

متخصص و صاحب نظر داخلی:

آقای دکتر غلامعلی مظفری

متخصص و صاحب نظر خارجی:

خانم دکتر نجما اسماعیل پور

نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه (ناظر)

نام و نام خانوادگی: آقای دکتر داریوش دموری

امضاء:

چکیده

این پروژه یک مشخصه جامع از بخش توریسم و گردشگری در شهر ماسوله می باشد. در بسیاری از حالات توسعه و پیشرفت گردشگری در شهر ماسوله مسایل و راه حل های خاص در جهت پایداری توریسم قوی از چشم انداز جمعیت بومی و محلی آن راطلب می کند. یافته های این مطالعه خط مشی های بهبود مدیریت گردشگری در شهر ماسوله ، درک اصالت جاذبه های تاریخی و فرهنگی ، کنترل توسعه از جنبه غیر برنامه ریزی شده (منطقه توریستی) به حالت برنامه ریزی شده را مورد توجه قرار می دهد. بنظر می رسد گردشگری در شهر ماسوله جهت فراهم ساختن جاذبه و تخصیص فرصتها ، حفظ و حراست بافت قدیمی و باارزش ماسوله ، نگهداشتن سبک زندگی پایدار در داخل یک ناحیه بسرعت تغییر پذیر، راهکارهای خاص خود را طلب می کند. شهر ماسوله بخاطر دارا بودن پتانسیل قوی در زمینه جاذبتهای طبیعی و فرهنگی ، تنوع فرهنگی ، داشتن سبک زندگی متفاوت ، طبیعت بکر و اکوتوریستی بعنوان یکی از مقاصد مشهور گردشگری در استان گیلان پذیرفته شده است. به نظر می رسد که بهبود سرویسهای گردشگری حفظ میراث تاریخی و فرهنگی بهسازی ترازهای آموزشی و تجاری موجب افزایش درآمد، نرخ اشتغال و بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی شهر ماسوله باشد.

فهرست مطالب و مندرجات

صفحه

عنوان

فصل اول: طرح تحقیق

- ۱-۱- بیان مسئله و تشریح ابعاد آن ۲
- ۲-۱- اهمیت و ضرورت تحقیق ۴
- ۳-۱- اهداف تحقیق ۵
- ۴-۱- سابقه و پیشینه تحقیق ۵
- ۵-۱- سوالات پژوهشی ۷
- ۶-۱- روش تحقیق ۸
- ۷-۱- کاربردها و نتایج تحقیق ۹
- ۸-۱- محدودیت و امکانات تحقیق ۹

فصل دوم: مبانی نظری تحقیق

- مقدمه ۱۱
- ۱-۲- مفاهیم و تعاریف ۱۱
- ۲-۲- بررسی نظریه های گردشگری ۱۷
- ۳-۲- نظریه های مهم ۱۸
- ۴-۲- نظریه سازمان جهانی جهانگردی در زمینه گردشگری ۱۹
- ۵-۲- نظریه واسکانسیلوس کامپاس در مورد گردشگری ۲۰
- ۶-۲- نقش دولت و سازمانها در جهانگردی ۲۲
- ۷-۲- تجربه کشورهای ۲۳
- ۱-۷-۲- تجربه کشورهای پیشرفته در امر گردشگری ۲۴
- ۱-۱-۷-۲- کشورهای امریکایی ۲۴
- ۲-۷-۲- تجربه کشورهای در حال توسعه در زمینه گردشگری ۲۶
- ۱-۲-۷-۲- برزیل ۲۶
- ۲-۲-۷-۲- تایلند ۲۷
- ۳-۷-۲- تجربه ایران در امر گردشگری ۲۹
- ۸-۲- جمع بندی ۳۰

فصل سوم: مفاهیم گردشگری

مقدمه	۳۲
۱-۳- اهمیت گردشگری	۳۲
۲-۳- سابقه تاریخی گردشگری	۳۶
۳-۳- گردشگری وجهانی شدن	۳۹
۴-۳- گردشگری شهری	۴۱
۵-۳- صنعت گردشگری وعوامل موثر بر تکامل آن	۴۱
۶-۳- جایگاه گردشگری در ایران	۴۴
۷-۳- تاثیرات زیست محیطی گردشگری	۴۶
۱-۷-۳- تاثیرات منفی گردشگری بر روی محیط زیست	۴۷
۲-۷-۳- تاثیرات مثبت گردشگری بر روی محیط زیست	۴۹
۸-۳- گردشگری واشتغال	۵۰
۹-۳- جاذبه های انسانی وفرهنگی گردشگری	۵۱
۱۰-۳- بهینه سازی پیامدهای اجتماعی وفرهنگی گردشگری	۵۳
۱۱-۳- اهداف گردشگری در شهر ماسوله	۵۴
۱۲-۳- جمع بندی ونتیجه گیری	۵۵

فصل چهارم : خلاصه ای برویژگیهای طبیعی ، اجتماعی ، تاریخی واقتصادی

ماسوله

مقدمه	۵۷
۱-۴- ویژگیهای طبیعی	۵۷
۱-۲-۴- موقع جغرافیایی ، حدود، وسعت وتقسیمات سیاسی	۵۷
۲-۲-۴- موقعیت اداری وسیاسی شهر ماسوله	۵۸
۳-۲-۴- زمین شناسی وتکتونیک	۵۸
۱-۳-۲-۴- دیرینه شناسی وچینه شناسی	۵۹
۲-۳-۲-۴- رسوبات پرکامبرین ودوران اول زمین شناسی	۵۹
۳-۳-۲-۴- رسوبات دوران دوم یا تشکیلات شمشک	۵۹
۴-۳-۲-۴- رسوبات دوران دوم دوره کرتاسه	۶۰
۴-۲-۴- پستی وبلندی وچشم انداز طبیعی منطقه	۶۲
۵-۲-۴- آب وهوا	۶۲

- ۶۲..... معرفى اقليم حاكم بر منطقه ونحوه تعيين آن ۱-۵-۲-۴
- ۶۳..... عوامل بيرونى تعيين كننده آب وهواى منطقه ۱-۱-۵-۲-۴
- ۶۴..... بررسى پارامترهاى اقليمى منطقه ۲-۵-۲-۴
- ۶۵..... درجه حرارت ۱-۲-۵-۲-۴
- ۶۶..... بارش ۲-۲-۵-۲-۴
- ۶۸..... رطوبت نسبى ۳-۲-۵-۲-۴
- ۶۹..... باد ۴-۲-۵-۲-۴
- ۷۰..... منابع آب ۶-۲-۴
- ۷۱..... خاك ۷-۲-۴
- ۷۲..... پوشش گياهى ونقش آن در چشم انداز طبيعى منطقه ۸-۲-۴
- ۷۳..... جمع بندى وبيان شكل نهايى طبيعى منطقه ۹-۲-۴
- ۷۴..... اجمال تاريخى ۲-۴
- ۷۴..... وجه تسميه ۱-۲-۴
- ۷۵..... تاريخچه ماسوله ۲-۲-۴
- ۷۵..... اهميت سياسى شهر ماسوله ۳-۲-۴
- ۷۷..... جمعيت ومشخصات اجتماعى ۳-۴
- ۱-۳-۴- بررسى كمى جمعيت (تعداد، رشدسالانه، رشد طبيعى جمعيت ، پايگاه اجتماعى
 ۷۷..... در استان گيلان)
- ۸۲..... ساخت جنسى وسنى جمعيت شهر ماسوله ۲-۳-۴
- ۸۴..... ساختار شغلى ۳-۳-۴
- ۸۵..... مهاجرت ها واثرات آن در شهر ماسوله ۴-۳-۴
- ۸۷..... وضع اقتصادى شهر ماسوله ۴-۴
- ۸۷..... بخش كشاورزى ۱-۴-۴
- ۸۷..... دامدارى ۲-۴-۴
- ۸۸..... صنايع دستى ۳-۴-۴
- ۸۹..... خدمات پايه اقتصادى شهر ماسوله ۴-۴-۴
- ۹۰..... جمع بندى ونتيجه گيرى ۵-۴

فصل پنجم: جغرافیای شهری ماسوله

- مقدمه ۹۲
- ۵-۱- عوامل موثر بر پیدایش شهر ماسوله (علل وجودی شهر) ۹۲
- ۵-۲- مقروهسته اولیه مراحل رشد و گسترش شهر ۹۴
- ۵-۳- شکل شهر (بافت قدیم- بافت جدید) ۹۵
- ۵-۴- نحوه گسترش بافت کالبدی شهر ۹۶
- ۵-۵- محدودیت های موجود در توسعه فیزیکی شهر ۹۷
- ۵-۶- نقش عمومی شهر ۹۸
- ۵-۷- جایگاه سلسله مراتبی شهر در استان گیلان ۹۸
- ۵-۸- جمع بندی و نتیجه گیری ۹۹

فصل ششم: وضعیت موجود گردشگری در شهر ماسوله

- مقدمه ۱۰۰
- ۶-۱- مطالعه محوطه های تاریخی و فرهنگی شهر ماسوله ۱۰۰
- ۶-۱-۱-۱- جاذبه های تاریخی و فرهنگی و مذهبی ماسوله ۱۰۲
- ۶-۱-۱-۲- کاروانسراها ۱۰۲
- ۶-۱-۱-۳- حمام های قدیمی ۱۰۳
- ۶-۱-۱-۴- امام زاده ها و بقاع متبرکه ۱۰۴
- ۶-۱-۲-۴- سایر ساختمان ها و محوطه های تاریخی و فرهنگی و مذهبی ۱۰۶
- ۶-۳-۱-۳- جاذبه های طبیعی ۱۰۷
- ۶-۳-۱-۳- چشمه های آب معدنی ۱۰۷
- ۶-۳-۲- پیست اسکی ۱۰۹
- ۶-۳-۳- کوه و جنگل های اطراف ۱۱۰
- ۶-۴-۱-۴- جاذبه های اقتصادی ۱۱۱
- ۶-۴-۱-۴- صنایع دستی ۱۱۱
- ۶-۴-۲- بازارهای چهار طبقه ۱۱۴
- ۶-۴-۳- کوره های آهنگری ۱۱۶
- ۶-۴-۴- اولویت های جاذب در امور گردشگری ۱۱۷
- ۶-۵- جمع بندی و نتیجه گیری ۱۱۸

فصل هفتم: تاثیر گردشگری بر توسعه اجتماعی ، فرهنگی و اقتصادی

شهرماسوله

- مقدمه ۱۲۰
- ۱-۷- توسعه گردشگری موجب رونق خدمات حمایتی چون هتل، رستوران و غیره
می گردد ۱۲۰
- ۲-۷- حفاظت از میراث های فرهنگی ، تاریخی ، هنری ۱۲۱
- ۳-۷- توسعه صنایع دستی و پاسداری از سنت ها و آداب شهرماسوله ۱۲۱
- ۴-۷- گردشگری رقابت اقتصادی و نوعی تعامل بین المللی ۱۲۲
- ۵-۷- تاثیر گردشگری بر اقتصاد شهر ۱۲۲
- ۶-۷- ایجاد سرمایه گذاری و جذب سرمایه های بین المللی ۱۲۳
- ۷-۷- مشاغل جدید در بخشهای مختلف اقتصادی ۱۲۴
- ۸-۷- درآمد ناشی از گردشگری درماسوله ۱۲۴
- ۹-۷- جمع بندی و نتیجه گیری ۱۲۵
- ۱۰-۷- فرصت ها ، تهدیدها، نقاط قوت و نقاط ضعف ۱۲۵

فصل هشتم: آزمون فرضیات ، جمع بندی و نتیجه گیری

- مقدمه ۱۲۹
- ۱-۸- گردشگران داخلی ۱۲۹
- ۱-۱-۸- مسئولین و افراد صاحب نظر ۱۵۰
- ۲-۱-۸- گردشگران خارجی ۱۷۱
- ۱-۸- آزمون فرضیه اول: رونق گردشگری بر توسعه اقتصادی شهرماسوله اثر دارد ۱۸۸
- ۲-۸- آزمون فرضیه دوم: رونق گردشگری بر توسعه اجتماعی شهرماسوله اثر دارد ۱۸۹
- ۳-۸- آزمون فرضیه سوم: رونق گردشگری بر توسعه فرهنگی شهرماسوله اثر دارد ۱۹۱
- ۴-۸- آزمون فرضیه چهارم: حفظ میراث های فرهنگی و حفاظت از چشم اندازهای طبیعی موجب توسعه گردشگری می شود ۱۹۲
- ۵-۸- آزمون فرضیه پنجم: نقاط ضعف و قوت گردشگری کدامند ۱۹۴
- ۶-۸- جمع بندی ۱۹۵
- ۷-۸- راهکارها ۱۹۹

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۲۵.....	جدول شماره ۲-۱- گردشگران خارجی که در سال ۲۰۰۰ وارد آمریکا شدند.....
۶۱.....	جدول شماره ۴-۱- راهنمای نقشه لندتایپ سنگ های غالب در شهر ماسوله وحوزه پیرامون آن.....
۶۵.....	جدول شماره ۴-۲- متوسط دمای ایستگاه قلعه رودخان (۱۳۸۰- ۱۳۶۰).....
۶۶.....	جدول شماره ۴-۳- میزان بارندگی ماهانه ایستگاه قلعه رودخان (۱۳۸۰- ۱۳۶۰).....
۶۷.....	جدول شماره ۴-۴- توزیع فصلی بارش در ایستگاه قلعه رودخان طی سالهای (۱۳۸۰- ۱۳۶۰).....
۶۸.....	جدول شماره ۴-۵- میانگین رطوبت نسبی ایستگاه قلعه رودخان (۱۳۸۰- ۱۳۶۰).....
۷۰.....	جدول شماره ۴-۶- سمت و جهت وزش باد در محدوده مورد مطالعه ..... جدول شماره ۴-۷- مشخصات عمومی شهرستانهای استان گیلان براساس
۷۶.....	تقسیمات کشوری در پایان سال ۱۳۸۴.....
۷۶.....	جدول شماره ۴-۸- تقسیمات کشوری محدوده استان سال ۱۳۸۴.....
۷۸.....	جدول شماره ۴-۹- آخرین وضعیت تقسیمات و جمعیت استان گیلان به تفکیک شهرستان سال ۱۳۸۵.....
۷۹.....	جدول شماره ۴-۱۰- جمعیت گیلان ، فومن و ماسوله و تغییرات آن طی سالهای مختلف.....
۸۱.....	جدول شماره ۴-۱۱- تحولات جمعیتی دهستان سردار جنگل سالهای ۱۳۷۵-۱۳۵۵.....
۸۳.....	جدول شماره ۴-۱۲- جمعیت ماسوله بر حسب گروه های عمده سنی به تفکیک جنس در سال ۱۳۸۷.....
۱۰۸.....	جدول شماره ۶-۱- چشمه های آب معدنی استان گیلان.....
۱۱۴.....	جدول شماره ۶-۲- تعداد معماران و صنعتگران قدیمی ماسوله سال ۱۳۸۶.....
۱۱۶.....	جدول شماره ۶-۳- مغازه های فعال در ماسوله و توزیع نیروی انسانی در آنها در سال ۱۳۸۶.....
۱۲۶.....	جدول شماره ۷-۱- ماتریس ارزیابی امکانات و محدودیت های کالبدی شهر ماسوله براساس مدل ارزیابی SWOT.....
۱۲۹.....	جدول شماره ۸-۱- سن پاسخگویان.....
۱۳۰.....	جدول شماره ۸-۲- جنس پاسخگویان.....
۱۳۰.....	جدول شماره ۸-۳- وضعیت تاهل پاسخگویان.....

- جدول شماره ۸-۴- تعداد فرزندان پاسخگویان ۱۳۱
- جدول شماره ۸-۵- تحصیلات پاسخگویان ۱۳۱
- جدول شماره ۸-۶- شغل پاسخگویان ۱۳۲
- جدول شماره ۸-۷- مدت اقامت پاسخگویان ۱۳۲
- جدول شماره ۸-۸- علت انتخاب شهر ماسوله برای سفر ۱۳۳
- جدول شماره ۸-۹- انتخاب ماسوله در سفر بعدی به عنوان مقصد پاسخگویان ۱۳۳
- جدول شماره ۸-۱۰- معرفی ماسوله به عنوان یک مقصد برای سفر ۱۳۴
- جدول شماره ۸-۱۱- میزان موفق بودن افراد بومی در معرفی جاذبه های گردشگری ۱۳۵
- جدول شماره ۸-۱۲- میزان لذت از آرامش فضا ۱۳۵
- جدول شماره ۸-۱۳- میزان بدست آوردن طبیعت ۱۳۶
- جدول شماره ۸-۱۴- میزان تمایل به مشارکت های دارای شور و هیجان ۱۳۷
- جدول شماره ۸-۱۵- میزان احساس در خانه بودن با وجود دور از خانه بودن ۱۳۸
- جدول شماره ۸-۱۶- میزان دیدن مردم جدید ۱۳۸
- جدول شماره ۸-۱۷- میزان تجربه یک زندگی متفاوت ۱۳۹
- جدول شماره ۸-۱۸- میزان دیدار جذابیت های فرهنگی و تاریخی ۱۴۰
- جدول شماره ۸-۱۹- میزان لذت بردن از چیزهای بخصوص ۱۴۰
- جدول شماره ۸-۲۰- میزان تمایل به خریداری چیزهای با ارزش ۱۴۱
- جدول شماره ۸-۲۱- میزان کافی بودن تسهیلات رفاه گردشگران ۱۴۲
- جدول شماره ۸-۲۲- میزان موثر بودن توسعه گردشگری در ایجاد شغل ۱۴۲
- جدول شماره ۸-۲۳- میزان افزایش درآمد مردم بر اثر توسعه گردشگری ۱۴۳
- جدول شماره ۸-۲۴- میزان موفق بودن معرفی آثار تاریخی و فرهنگی ۱۴۴
- جدول شماره ۸-۲۵- تصور کلی از ماسوله از نظر پاسخگویان ۱۴۴
- جدول شماره ۸-۲۶- میزان قابل قبول بودن بهداشت و زیباسازی محیط ۱۴۵
- جدول شماره ۸-۲۷- میزان موثر بودن هنرهای محلی در توسعه گردشگری ۱۴۶
- جدول شماره ۸-۲۸- میزان کافی بودن امکانات اقامتی برای گردشگران ۱۴۷
- جدول شماره ۸-۲۹- میزان فراهم کردن تبادل فرهنگی توسط توسعه گردشگری ۱۴۷
- جدول شماره ۸-۳۰- میزان موثر بودن توسعه گردشگری جهت بهبود وضعیت اجتماعی ماسوله ۱۴۸
- جدول شماره ۸-۳۱- میزان اثرگذاری سازمان های بین المللی در توسعه گردشگری ۱۴۹
- جدول شماره ۸-۳۲- میزان اهمیت افراد بومی نسبت به فرهنگ گردشگران ۱۴۹
- جدول شماره ۸-۳۳- سن پاسخگویان ۱۵۰
- جدول شماره ۸-۳۴- جنس پاسخگویان ۱۵۰
- جدول شماره ۸-۳۵- وضعیت تاهل پاسخگویان ۱۵۱

- جدول ۸-۳۶ تحصیلات پاسخگویان ۱۵۱
- جدول شماره ۸-۳۷- میزان آشنایی مسئولین با پدیده گردشگری ۱۵۲
- جدول شماره ۸-۳۸- سطح سنجش قابل قبول دانستن پدیده گردشگری در شهر ماسوله
توسط مسئولین ۱۵۲
- جدول شماره ۸-۳۹- میزان کافی دانستن امکانات توسط مسئولین ۱۵۳
- جدول شماره ۸-۴۰- میزان نقش راهنمایان توریست در جذب و توسعه توریسم ۱۵۴
- جدول شماره ۸-۴۱- تصور کلی از ماسوله از نظر پاسخگویان ۱۵۴
- جدول شماره ۸-۴۲- میزان نقش توسعه گردشگری در ایجاد درآمد و اشتغال ۱۵۵
- جدول شماره ۸-۴۳- میزان افزایش درآمد و بالا رفتن سطح زندگی مردم
در اثر توسعه گردشگری ۱۵۶
- جدول شماره ۸-۴۴- میزان موثر بودن درآمد ناشی از گردشگری در بهبود اقتصاد شهر ۱۵۶
- جدول شماره ۸-۴۵- میزان تاثیر تزریق درآمد ناشی از گردشگری به اقتصاد محلی
در بهبود رفاه اجتماعی ۱۵۷
- جدول شماره ۸-۴۶- مواردی که سبب جذب گردشگری شود ۱۵۸
- جدول شماره ۸-۴۷- میزان رضایت از مدیریت شهر ماسوله ۱۵۸
- جدول شماره ۸-۴۸- میزان قابل قبول بودن بهداشت و زیباسازی محیط ۱۵۹
- جدول شماره ۸-۴۹- میزان اثرگذاری حفظ میراث فرهنگی و چشم اندازهای طبیعی
در جذب توریسم ۱۵۹
- جدول شماره ۸-۵۰- میزان اثرگذاری مرمت و توسعه آثار تاریخی و فرهنگی
در توسعه گردشگری ۱۶۰
- جدول شماره ۸-۵۱- میزان اثرگذاری راه اندازی مراکز علمی در توسعه گردشگری ۱۶۱
- جدول شماره ۸-۵۲- میزان اثرگذاری نامطلوب توسعه گردشگری
بر وضعیت فرهنگی شهر ۱۶۱
- جدول شماره ۸-۴۳- نقش آگاهی همگان از ارزشهای طبیعی و تاریخی
در جذب توریسم ۱۶۲
- جدول شماره ۸-۵۴- میزان ارتباط بین مشاغل محلی و گردشگری
در توسعه توریسم ۱۶۳
- جدول شماره ۸-۵۵- میزان بهبود دسترسی به شهر در توسعه گردشگری ۱۶۳
- جدول شماره ۸-۵۶- میزان بهبود دسترسی به جاذبه های اکوتوریستی
در توسعه گردشگری ۱۶۴
- جدول شماره ۸-۵۷- میزان کافی بودن تسهیلات و خدمات مورد نیاز جهانگردان ۱۶۴
- جدول شماره ۸-۵۸- میزان نقش و توسعه صنایع دستی در توسعه گردشگری ۱۶۵
- جدول شماره ۸-۵۹- میزان اثرگذاری آشنایی با آداب و رسوم در توسعه گردشگری ۱۶۵

- جدول شماره ۸- ۶۰- میزان اثرگذاری برپایی جشنواره های فرهنگی در جذب گردشگر ۱۶۶
- جدول شماره ۸- ۶۱- میزان موفق بودن در معرفی جاذبه های گردشگری ۱۶۶
- جدول شماره ۸- ۶۲- میزان اثرگذاری برپایی نمایشگاه هاوسمینارها
- در توسعه گردشگری ۱۶۷
- جدول شماره ۸- ۶۳- میزان اثرتوریسم ماجراجویی در توسعه گردشگری ۱۶۸
- جدول شماره ۸- ۶۴- میزان کافی بودن امکانات و تسهیلات اقامتی ماسوله جهت
- رفاه حال گردشگران ۱۶۸
- جدول شماره ۸- ۶۵- اثربخش خصوصی در توسعه گردشگری ۱۶۹
- جدول شماره ۸- ۶۶- تاثیر احیاء آداب و رسوم قدیمی در جذب گردشگر ۱۷۰
- جدول شماره ۸- ۶۷- میزان اثرگذاری جاذبه های اکوتوریستی در توسعه گردشگری ۱۷۰
- جدول شماره ۸- ۶۸- سن پاسخگویان ۱۷۱
- جدول شماره ۸- ۶۹- جنس پاسخگویان ۱۷۱
- جدول شماره ۸- ۷۰- محل اقامت پاسخگویان ۱۷۲
- جدول شماره ۸- ۷۱- شغل پاسخگویان ۱۷۳
- جدول شماره ۸- ۷۲- مدت اقامت پاسخگویان ۱۷۳
- جدول شماره ۸- ۷۳- طریقه جمع آوری اطلاعات ماسوله ۱۷۴
- جدول شماره ۸- ۷۴- علت انتخاب شهر ماسوله برای سفر ۱۷۴
- جدول شماره ۸- ۷۵- میزان لذت از آرامش فضا ۱۷۵
- جدول شماره ۸- ۷۶- میزان بدست آوردن نزدیکی به طبیعت ۱۷۵
- جدول شماره ۸- ۷۷- میزان تمایل به مشارکت های دارای شورهیجان ۱۷۶
- جدول شماره ۸- ۷۸- میزان احساس در خانه بودن با وجود دور از خانه بودن ۱۷۷
- جدول شماره ۸- ۷۹- میزان دیدن مردم جدید ۱۷۷
- جدول شماره ۸- ۸۰- میزان تجربه یک زندگی متفاوت ۱۷۸
- جدول شماره ۸- ۸۱- میزان دیدار جذابیت های فرهنگی و تاریخی ۱۷۹
- جدول شماره ۸- ۸۲- میزان لذت بردن از چیزهای بخصوص ۱۷۹
- جدول شماره ۸- ۸۳- میزان تمایل به خریداری چیزهای با ارزش ۱۸۰
- جدول شماره ۸- ۸۴- علت آمدن توریست ها به ماسوله ۱۸۱
- جدول شماره ۸- ۸۵- تصور کلی از ماسوله از نظر پاسخگویان ۱۸۱
- جدول شماره ۸- ۸۶- انتخاب ماسوله در سفر بعدی به عنوان مقصد پاسخگویان ۱۸۲
- جدول شماره ۸- ۸۷- معرفی ماسوله به عنوان یک مقصد برای سفر ۱۸۲
- جدول شماره ۸- ۸۸- آینده گردشگری در ماسوله از دید گردشگران داخلی ۱۸۳
- جدول شماره ۸- ۸۹- بزرگترین مشکل توریسم در ماسوله ۱۸۴
- جدول شماره ۸- ۹۰- انجام کارهایی برای اداره ماسوله ۱۸۵

- جدول شماره ۸- ۹۱- ارائه پیشنهادات توسط گردشگران داخلی..... ۱۸۶
- جدول شماره ۸- ۹۲- نقاط قوت ماسوله از دید گردشگران داخلی..... ۱۸۷
- جدول شماره ۸- ۹۳- نقاط ضعف ماسوله از دید گردشگران داخلی..... ۱۸۷

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۱۶.....	نمودار شماره ۱-۲- شمای کلی مدل تحلیلی SWOT
۲۰.....	نمودار شماره ۲-۲- تعریف گردشگر از طرف سازمان جهانی جهانگردی
۳۵.....	نمودار شماره ۱-۳- اجزاء توریسم منطقه ای
۳۸.....	نمودار شماره ۲-۳- یک نظراجمالی به توریسم
۴۴.....	نمودار شماره ۳-۳- مدل تاثیر توریسم
۶۶.....	نمودار شماره ۱-۴- متوسط دمای ایستگاه قلعه رودخان (۱۳۸۰-۱۳۶۰)
۶۷.....	نمودار شماره ۲-۴- متوسط بارش و درصد بارش در فصل های مختلف
۶۹.....	نمودار شماره ۳-۴- رطوبت نسبی و مادرمادهای مختلف سال

فهرست فرمول ها

صفحه	عنوان
۸.....	فرمول شماره ۱-۱- تعیین حجم نمونه.....
۴۳.....	فرمول شماره ۱-۳- ضریب افزوده درآمدتوریسم.....
۶۳.....	فرمول شماره ۱-۴- ضریب آمبرژه.....
۸۲.....	فرمول شماره ۲-۴- تعیین نرخ رشد جمعیت.....
۸۵.....	فرمول شماره ۳-۴- تعیین نرخ مهاجرین.....

فصل اول

طرح تحقیق

۱- بیان مسئله و تشریح ابعاد آن

رشد جمعیت و توسعه ارتباطات در دهه های اخیر موجب شده است، که امر جابجائی و مسافرت در سطح جهان به طور چشمگیری افزایش یابد. فرایند شهرنشینی و یکنواختی فضای کار، گرایش به طبیعت گردی را به ویژه در جوامع صنعتی گسترش داده و نگرانی های عمیقی را در زمینه بهره برداری بیش از حد از محیط زیست و منابع طبیعی ایجاد کرده است. بر اساس برآورد سازمان جهانی جهانگردی (WTO) انتظار می رود تا یک دهه دیگر، شمار طبیعت گردان که اکنون ۷ درصد کل مسافران جهان را شامل می شود، به بیش از ۲۰ درصد برسد (رضوانی، ۱۳۸۰: ۱۱۶).

یکی از ویژگی های مهم صنعت گردشگری آن است که محصولات این صنعت اغلب مورد استفاده مشترک مردم محلی و گردشگران قرار می گیرد. سرمایه گذاری در محل، به منظور جذب گردشگران بیشتر به عاملی برای تأمین بهترین نیازهای مردم محلی تبدیل شده و بر ارتقای سطح زندگی آنها چه به طور مستقیم (کسب درآمد) و غیرمستقیم (امکانات مهیا شده) تأثیری گذارد (فرید، ۱۳۸۲: ۳۱۴).

اگر منافع گردشگری در سطح جوامع و مناطق یک کشور به درستی توزیع شود، می تواند سطح زندگی مردم را بهبود بخشد. توسعه گردشگری با ایجاد مشاغل جدید در بخشهای مختلف اقتصادی و با افزایش دستمزد و درآمد افراد بر ساختار اقتصادی جامعه تأثیری گذارد. با توسعه گردشگری و در پی مبادلاتی که میان مردم محلی و گردشگران صورت می گیرد، ساختار خانواده به نوسازی می گراید و زنان و جوانان در چارچوب این ساختار جدید آزادی بیشتری بدست می آورند که مؤید افزایش پویایی اجتماعی در اثر توسعه گردشگری است. گردشگری می تواند موجب گسترش یکپارچگی و همگرایی اجتماعی- فرهنگی در سطح کشور و تقویت وحدت و وفاق ملی گردد. گردشگری موجب حمایت الگوهای فرهنگی موجود در زمینه مذهب، سنتها، جشنها، سبک زندگی، فعالیتهای اقتصادی و سنتی، سبک معماری محلی، هنر و صنایع دستی، لباس، هنرها و حرکات نمایشی و موسیقی می گردد و می تواند فرصتهایی را برای برقراری مبادلات فرهنگی میان گردشگران و مردم محلی فراهم سازد. تا بدین ترتیب دو طرف با فرهنگ یکدیگر آشنا شوند و به